

LZM: NIET GOKKEN MAAR WETEN

Kies de beste interventies voor jouw groep

Als je kon kiezen uit twee interventies om de leerprestaties van je leerlingen te verbeteren, welke zou je dan kiezen: een *goede* interventie, of de aantoonbaar *beste*? Leren Zichtbaar Maken (LZM) helpt je de interventies te kiezen die het beste passen bij jouw groep.

TEKST MARTIN VAN ROOIJ
FOTOGRAFIE AANGELEVERD

Veel branches werken *evidence-informed*. Van sporters bijvoorbeeld wordt continu gemeten hoe het staat met hun conditie, hun vetgehalte en hun spierkracht. Trainingen, rust, voeding: alles wordt afgestemd op optimale prestaties.

In de onderwijssector staat evidence-informed werken nog in de kinderschoenen, maar het lijkt een kwestie van tijd voor we het breed gaan omarmen. De oorzaak? John Hattie en zijn werk. De gerenommeerde professor Hattie, grondlegger van Leren Zichtbaar Maken (LZM), heeft onderzocht welke interventies invloed hebben op de leerprestaties van kinderen en daarvan een enorme database aangelegd. Hij weet wat werkt en wat niet.

In Nederland heeft de Bazalt Groep het exclusieve recht om mensen te trainen in Hatties methode. Binnen Bazalt trekken onderwijsadviseurs Lindie de Bont en Ingrid van de Coevering-Bruinen de LZM-kar. Lindie: “In het onderwijs worden allerlei interventies om kinderen tot leren te brengen toegepast. Sommige hebben vaak effect, andere minder, maar één ding is zeker: er is niet één methode die in alle situaties soelaas biedt. Leren Zichtbaar Maken is een onderzoeksmethode die duidelijk maakt welk instrument bij jou op school, dus in jouw specifieke situatie, de grootste kans op succes geeft.”

METEN EN BIJSTELLEN

Hoe werkt Leren Zichtbaar Maken eigenlijk? Lindie geeft een voorbeeld. “Stel, je hebt als leerkracht het idee dat de kinderen in je groep niet graag lezen. Je weet eigenlijk niet goed waar dat idee vandaan komt, dus je besluit de leesbeleving van de kinderen in jouw klas te onderzoeken. In de gereedschapskist van LZM zitten allerlei tools, zoals interviews en videodagboeken. Uit je onderzoek rolt het cijfer 4 voor de gemiddelde leesbeleving in jouw groep. Vervolgens onderzoek je wat van invloed is op de leesbeleving van kinderen. Daarna kies je interventies. Misschien richt je een bibliotheek in of ga je zelf meer voorlezen. Na een

Onderwijsadviseur
Ingrid van de Coevering-Bruinen
i.bruinen@hco.nl

poos onderzoek je of jouw interventies effect hebben gehad en die 4 bijvoorbeeld een 6 is geworden. Kortom: almaar meten en bijstellen. Ons advies is: ga niet (uitsluitend) uit van je intuïtie. Observeer, meet, intervier en meet opnieuw.”

IMPACT

Volgens Ingrid ontwikkelen leerkrachten soms met hart en ziel lesmateriaal dat maar weinig effect heeft. “Zonde van alle tijd. Dan kun je beter een keer goed uitzoeken wat de beste bestaande interventies zijn en die inzetten. Stel, je onderzoekt in verschillende groepen van dezelfde school het effect van verschillende interventies, die je vervolgens inzet en waarvan je het effect meet, dan kun je als school razendsnel stappen vooruit zetten. Dan is die tijd om goed onderzoek te doen heel goed besteed. Bovendien vergroot zo’n exercitie de motivatie van het team. Het werkt en daar krijg je energie van. Als leerkracht wil je impact hebben op het leren.”

TOOLS VOOR ONDERZOEK

LZM vraagt van leerkrachten dat ze onderzoek doen. Hoe dan? Leerkrachten zijn (over het algemeen) geen wetenschappers. Lindie: “Dat leer je in ons exclusieve trainingsprogramma. We reiken je allerlei tools aan zoals observaties, leerlingeninterviews en het gebruik van focusgroepen. We leren je hoe je de juiste vragen stelt om de relevante informatie te achterhalen en hoe je de resultaten van het onderzoek kunt scoren en presenteren.”

Onderwijsadviseur
Lindie de Bont
ldebont@rpcz.nl

Begin december lanceert Bazalt een video van John Hattie. Daarin vertelt Hattie wat we inmiddels weten van de effecten van de lockdown op de ontwikkeling van kinderen. Ook heeft Bazalt de website over LZM vernieuwd. Lindie: “De algemene opvatting is dat de kansongelijkheid is vergroot door de lockdown: sommige kinderen hadden er voordeel bij, andere nadeel. Interessant is om te onderzoeken welke invloeden daarbij een rol spelen, zodat we daarvan kunnen leren met elkaar.” Ingrid: “LZM stelt

ons in staat ons handelen te baseren op feiten en niet op aannames. Wat hebben de kinderen in de kansrijkere omgevingen tijdens de lockdown gedaan en welke middelen hadden zij tot hun beschikking? Dat is waardevolle informatie waarmee we ons onderwijs wellicht verder kunnen verbeteren.”

FOCUS

LZM helpt scholen focus aan te brengen in de lesstof die ze aanbieden, weet Lindie. “Scholen ontvangen continu voorstellen voor lessen. Vaak is de reactie: ‘Leuk, gaan we doen!’ Met LZM kies je enkel nog voor lessen die aantoonbaar bijdragen aan je leerdoelen. De zekerheid dat wat je doet werkt en leidt tot betere groei en leerprestaties, zorgt ervoor dat je met elkaar in een positieve workflow komt.”

MEER INFORMATIE:
Kijk voor de video van professor Hattie over de effecten van de lockdown, informatie over Leren Zichtbaar Maken en om je in te schrijven op de nieuwsbrief op www.lerenzichtbaarmaken.nl.